

ACCIO 66

CIUTADANA

Desinterès (?) Altruïme (?)

El programa de les dretes

Oh, el desinterès, l'altruïme, l'abnegació dels homes de "Lliga Catalana" i de las "**Derechas españolas**"! Milers i milers de ptes. llençats en propaganda electoral; milers i millers de ptes. per a donar "**caritativament**" a tots aquells que vulguin vendre's la seva consciència; milers i milers de ptes. per a comprar la miseria de moltes llars humils, transformant-la en vots per a la seva candidatura; més ptes. encara per a "**gratificar**" la tasca d'aquelles ànimes vils que amagats en la penombra espera el ciutadà honrat i digne per disparar damunt d'ell unes pistoles!

Quina diferència, quin abim entre aquets "**bons senyors**" i aquells grans industrials que declaren el pacte de la fam als seus treballadors si demanen un augment de sou, una reducció d'hores, un millorament just i humà; quina diferència amb aquells grans terratinents que pagen uns jornals míssers obligant al camperol a treballar de sol a sol, regalimant súors, o el fermen amb un contracte onerós, repulsiu, anti-humà; i aquells grans capitalistes, els potentats de la banca.....

- Però, no havíem quedat....?

- Si; es veritat, son els mateixos. Però cal disimular.

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA
17 novemb. 1966

15 ct.

ACCIO 17 novemb. 1933 66 CIUTADANA

SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199.
Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla
Subscripció trimestre: 1'75 Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9
RIPOLL
Trinitat, 6-2.º
GIRONA
Carme, 13
PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3
PUIGCERDA
Centre Republicà
STA. COLOMA
Clavé, 23

DEURES INELUDIBLES

Per la Pàtria i per la República

La meua edat, les meves ocupacions i fins les meves preocupacions actuals no em permeten ja gaire dedicar-me a parlar de política, com he vingut fent durant més de seixanta anys dintre del periodisme. Avui, però, les greus circumstàncies que atravessem, i la importància política que revesteixen les eleccions de demà, exigeixen de mi, home de consciència i de lluita, que digui unes paraules ben mesurades i ben pensades relativament al moment crític i d'alta responsabilitat moral al qual tots els ciutadans d'ambdós sexes estem abocats. Jo desitjo que la meua veu, mig apagada pels anys, però avalada pels meus llargs serveis a la causa de la democràcia i de la República, sigui escoltada i atesa pels qui puguin i vulguin oïrla.

Manquen poques hores per a que tots els ciutadans espanyols facin us d'un dret inalienable: el dret d'elegir per llur vot els que estan cridats a ésser demà els legítims representants del poble, dintre de l'Assemblea nacional congregada per a estructurar les lleis que manquen i que han de regir a la nova Espanya. Jo crec que moltes de les lleis que manquen eren tasca natural de les Constituents, malauradament dissoltes; però ja que ens trobem amb aquest inexplicable error de concepció i de pràctica parlamentària, no queda altre remei que usar d'aquell dret i anar a les noves eleccions de demà amb coratge i plena convicció. Pensar en el retraïment, sobre tot avui, quan depèn de nosaltres la completa estabilització de la República i quan veiem cada dia, i avui més que mai, els esforços dels seus enemics per a desacreditar-la i enfonsar-la, deixar d'usar d'aquell dret, que és una de les més nobles prerrogatives de l'home conscient dintre del estat de civilització en que vivim, quan tenim l'enemic davant valent-se de totes les armes, fins les més odioses, per a tornar al país a la vida d'ignomínia del temps de la monarquia, seria indubtablement, no ja una cobardia, sino un crim de lesa pàtria.

Entenc més encara: crec que els republicans que en aquesta solemne ocasió s'abstinguessin d'anar a les urnes, cometrien un acte de vertadera traïció, car cada abstenció llur representaria un doble vot favorable als partidaris

de l'entronització del reaccionarisme i la restauració més o menys llunyana. Es, doncs, indispensable que tots els que siguin o se sentin verament republicans, es presentin a les urnes a depositar llur vot. Es un deure ineludible que no poden defugir, i per això tinc la ferma convicció de què, anant tots ells a votar, és segur el triomf de la nostra candidatura, vull dir la que tenen proclamada els republicans esquerristes de les comarques gironines.

I ara, deixeu-me dir un mot a l'element femení que per primera volta anirà a votar demà. Aquesta votació ha d'ésser per a elles llur consagració com a ciutadanes d'un estat civilitzat i lliure. Serà, al fer-ho, una mostra d'agraïment a la República. Sens ella, haurien continuat extranyes al moviment de progrés iniciat ja fa molts anys en totes les nacions europees, i allunyades d'ell, com si, pel sol fet d'ésser dones, no tinguessin, com llurs marits, germans o promesos, el dret d'ocupar-se dels afers públics, la solució dels quals en un sentit o un altre, pot causar el malestar o benestar de la família, base indispensable de la societat.

La dona, a Espanya, ha estat sempre una quantitat negligible, com un element secundari. S'han recolzat solament amb ella, durant els segles de la ominosa monarquia, el clericalisme i la reacció, que tenien monopolitzades les forces vives de la nació. La feblesa de

la dona havia servit fins ara eixos interessos negatius de la pàtria espanyola. Es necessari que això desapareixi per sempre més. La dona manumitida farà ús del seu dret i, gràcies al seu vot, que numèricament és importantíssim en les eleccions de demà, podrem arribar al nostre desideratium, que no és altre que la estructuració definitiva de la nova Espanya, d'aquella nova Espanya que, temps a venir, serà tal volta la base principal de la gran Ibèria dels nostres ideals i dels nostres somnis.

En la propaganda que han estat fent fins ara els enemics de la República figura com a parany per a acaparar el vostre vot, oh doncs! la calúnnia infame segons la qual els futurs governants del nostre règim, amb l'ajut dels homes que anem a votar, es proposen fer obra sectària contra la religió. Els que tal cosa us diuen, amb aires de consellers i de benefactors espirituals vostres, menteixen descaradament, puix saben que no és veritat. Els republicans, hem predicat sempre lleialment i noblement la llibertat absoluta de consciència. Estem allunyats de tota confessió religiosa; puix totes ens mereixen el més gran respecte, i per això i sols en aquest sentit, som partidaris del laïcisme, com a lògica conseqüència de la separació de l'Església i de l'Estat. I si no, veieu el que passa a França i per tot arreu on existeix el règim d'eixa separació. La religió hi és completament separada de la política. Tot es troba allí assegurat i tot marxa amb un pla d'igualtat ciutadana completa i definitiva. Aneu, doncs, a votar sense escrúpols, i així contribuïreu al triomf dels ideals progressius de la nostra volguda pàtria.

A. VINARDELL ROIG

Girona, 18 novembre de 1933.

Obrer:

Recorda a les Dretes, el locaut, pacte de la fam i comiat, i els afusellaments d'obrers pels carrers de la ciutat amb les armes d'un Sometent a les ordres d'Arlequí, Anido i Primo de Rivera.

Un Acte grandió, insuperable, de gran entusiasme republicà

GIRONA renova la seva fe republicana, i acudeix al Teatre Municipal de Girona per vitorejar als candidats d'Esquerra Republicana.

Els parlaments duraren més de tres hores, sortint-ne la gent entusiasmada.

El públic gironí aferma el seu esperit esquerrista, i ratificarà la seva confiança als homes d'Esquerra Republicana.

L'acte d'ahir, fou una prova evident, de que el poble sent com mai, l'ideari del nostre Partit.

Tal com tothom va poguer copsar en l'acte del Teatre Municipal, succeeix arreu de la circumscripció gironina.

El nostre triomf serà per una gran majoria.

Ballesta digué:

La Lliga Catalana que ha traït successivament al poble català en els anys 1917, 1923, 1931, es prepara per a tornar-lo a enganyar.

La primera victòria de les dretes a Espanya no fou degut a la democràcia, fou degut a una pressió, i d'aquí la dissolució de les Corts Constituents de la República, sense haver acabat la seva tasca que ha estat malgrat tot, formidable.

En Cerezo:

La llibertat de la dona va venir amb la República. República vo ldir llibertat.

Llei agrària, Contractes de Conreu, són fruits que collirem ben promptament si continua l'esperit esquerrista en la República Espanyola.

El President del Parlament Català, Sr. Casanovas:

Totes les forces vençudes l'any 1931, i que han estat amagades durant dos anys, despleguen descaradament les seves forces i ja gosen a plantar cara a la República. Aquestes forces, són aquelles mateixes que no fa molt varen acceptar el nostre règim, i que ara volen destruir la Constitució Republicana.

Si triomfessin les dretes potser no ens portarien el rei immediatament, però sí li aplanarien el camí de tornada.

Sols un partit pot merèixer, dintre la República, plena confiança al esperit liberal, i és aquell que el 14 d'abril de 1931 la proclamava desconeixent la resistència que havien de vèncer. Aquella força que no es va emprar continua de reserva.

Als homes d'Esquerra els hi és el mateix ocupar càrrecs públics que barricades.

Santaló:

Girona, cap i casal de les comarques gironines do-

narà exemple de republicanisme i guanyarà a l'adversari per una gran majoria.

L'hora present és de gran responsabilitat, més que en el 12 abril, 5 de juny i 20 de novembre.

Girona, el 19 de novembre sabrà complir el seu deure, ratificant la seva confiança als homes d'esquerra.

Màscoart:

Jo, home nou en política, sols envejo sentirme blasmat, criticat pels nostres adversaris com ho és el meu mestre Miquel Santaló, prova evident de que la meua tasca hauria respost al ideari que ens anima, i a la vegada, importantíssima i profitosa.

Marial:

Prometo ésser el diputat de la circumscripció de Girona, mai que Girona és el meu districte.

Els que recolliren el cadàver de Mn. Cinto Verdguer no fou la Lliga Regionalista, catòlica i cristiana, sinó aquells vells republicans federals, honra de Catalunya i d'Espanya.

Sagrera:

El gran català, En Cambó, no ha dubtat en robar al estalvi de la nostra terra 100 milions de pessetes amb accions de la "Cocogo".

Bargalló:

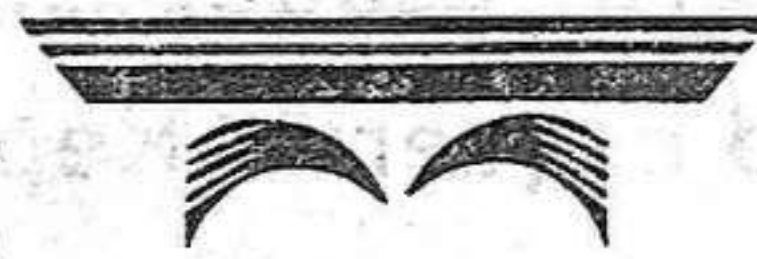
Les monges de clausura que no podien abandonar-la per cap motiu, ni per necessitats de família, han obtingut autorització per aixecar-la el dia 19 de novembre, per anar a votar. El catolicisme és una farsa.

Crist predicava amor i germanor. Les dretes, dona catalana, que et parlen de Crist, prediquen també l'odi i la guerra.

Nosaltres no volem una Catalunya de follets i sardanes. Nosaltres volem una Catalunya forta, sana i federal, i que agermani als demés pobles d'Espanya.

CANDIDATURA D'ESQUERRA

REPUBLICANA

Josep Mascort Ribot

(d'Esquerra Republicana)

Melcior Marial Mundet

(d'Esquerra Republicana)

Josep Sagrera Corominas

(d'Esquerra Republicana)

Miquel Santaló Parvorell

(d'Esquerra Republicana)

Manuel Serra i Moret

(Unió Socialista de Catalunya)

Ha estat llegit, al Parlament de Catalunya, el projecte de Llei de Contractes de conreu

Ha estat presentat al Parlament de Catalunya el projecte de Llei de Contractes de Conreu. Aquest projecte, la importància del qual és reconeguda per tots els sectors polítics de la Cambra, tendeix a resoldre, d'una manera justa, ensems que democràtica, els problemes del camp, que fins avui, per manca d'una llei reguladora, d'uns preceptes equitatius, han derivat, molt sovint, en conflictes dolorosos.

Aquest projecte, en l'elaboració del qual han col·laborat activament els diputats d'Esquerra Republicana de Catalunya senyors Riera, Sallés, Bru, Galès, Folch, Dot i Companys, entre altres, de diferents minories, serà discutit i aprovat tan bon punt repregui les seves sessions el Parlament de Catalunya.

Heus ací el text íntegre de tan important projecte:

CAPITOL PRIMER

Article 1.er — Són objecte d'aquesta Llei els contractes de conreu i s'entenen compresos sota aquesta denominació els de rabassa morta, parceria, masoveria, arrendament de terres i en general tots els actes i contractes qualsevulla que sigui la seva denominació pels quals es cedeix onerosament l'aprofitament d'una finca rústica a persona diferent del propietari, sempre que sigui l'explotació de naturalesa agrícola.

Els contractes expressats no perden el seu caràcter ni en el cas de concórrer junt amb l'objecte específic del conreu, prestacions de serveis, obligacions de representació, de cria de bestiar complementària de l'explotació. Queden exceptuats els contractes essencialment pecuaris, els quals seran objecte d'una Llei especial.

Art. 2.on — Els contractes de conreu, àdhuc els existents en promulgar-se aquesta Llei, han de complir-se de conformitat a l'ús i a la bona fe, segons els pactes convinguts, sempre i quan no estiguin en contradicció amb els preceptes d'aquesta Llei, contra la qual no podrà prevaler pacte de cap mena.

Art. 3.er — Es obligació natural derivada del contracte, la de conrear segons ús i costum de bon pagès, tal com s'entén en la comarca, salvat el cas de pacte especial o de precepte legal contrari.

El conreador no podrà arrencar ni tallar cap arbre sense el consentiment del propietari, però podrà recórrer de la prohibició davant la Comissió Arbitral, la qual fallarà en definitiva. S'exceptuen d'aquesta prohibició els contractes previstos en l'article 56 d'aquesta Llei.

Art. 4.rt — No correspondrà al conreador el pagament de la contribució territorial ni dels tributs i taxes annexes, ni el de les càrregues reals de la finca.

Art. 5.è — En el contracte de masoveria, el masover no estarà obligat a pagar al propietari el lloguer de la casa ni de les altres dependències que utilitzi.

L'ocupació de la casa i de les dependències expressades, haurà de se-

guir la sort del contracte de conreu a què pinguin afectades.

El masover podrà servir-se de les eines del mas per al conreu de la terra.

No es podran fixar en els contractes de masoveria pagaments ni obligacions per adjutori, ni jornals especials de més a més, ni lliurament d'espècies que no siguin a compte del preu contractat.

Art. 6.è — El pagament del preu d'arrendament es farà segons els costums de cada comarca, però ni en els contractes existents ni en els que es facin d'aquí endavant no es podrà convenir el pagament a l'avançada. Quan l'ús i costum de la comarca no sigui altrament, s'entendrà que l'arrendament s'ha de pagar per mitges anualitats vençudes.

Art. 7.è — Cada cap de casa podrà conrear terres per arrendament o per propietat o pels dos títols plegats, sempre que les pugui atendre amb el treball propi i amb el dels seus ascendents i descendents directes, germans o afiliats de dret, de manera que si utilitza el treball de jornalers en proporció superior a la de la quarta part de la feina, s'entendrà que no compleix aquesta condició. La Junta Arbitral fixarà a cada comarca l'extensió i la valor màxima de les terres susceptibles d'ésser conreades per un sol arrendatari o propietari i aquesta valor no serà mai superior a 60.000 pessetes.

Art. 8.è — Els contractes d'arrendament podran formalitzar-se en document públic o en document privat que s'estendrà per triplicat en els impresos ajustats al model que fixi el Conseller de Justícia i Dret. Un d'aquests exemplars serà presentat al Registre de Contractes d'arrendament que la Generalitat crearà. Sense la inscripció al Registre, el contracte no produirà efectes en perjudici de tercer.

CAPITOL II

Art. 9.è — La durada mínima dels arrendaments regulats en aquesta Llei serà de sis anys.

L'arrendatari podrà prorrogar la durada del contracte per un altre període de sis anys i després per altres períodes successius de sis en sis anys, amb l'obligació de notificar-ho a l'arrendador durant el darrer any del contracte vigent i almenys sis mesos abans de finir cada termini.

Aquesta notificació haurà de fer-se per escrit a l'arrendador o al seu cap legal representant en el domicili que tinguin dintre el terme municipal on radiqui la finca, i si viuen fora, a la persona prèviament designada en el contracte i resident en el mateix terme municipal. Si per qualsevol causa no es pogués fer la notificació a cap de dites persones, es farà davant de la Junta Arbitral corresponent.

Són exceptuats els contractes que s'atorguin en virtut del que disposa l'article 13, els quals finiran en acabar-se el seu termini contractual.

Art. 10. — Si ha expirat un termini de sis anys sense que cap de les parts hagi donat oportunitat a l'altra l'avís de pròrroga o de rescissió, s'entendrà tàcitament continuat el contracte de conreu per sis anys més.

Art. 11. — Si durant la vigència d'un contracte de conreu o estan a-

quest expressament prorrogat o continuat per la tàcita, el conreador, amb l'assentiment exprès del propietari hagués realitzat una nova plantació, s'entendrà produïda una renovació per un nou període de sis anys, a comptar des de l'any agrícola inclusiu, en què es comença la nova plantació.

Art. 12. — Quan per circumstàncies ignorades en contractar la continuació dels contractes regulats en aquesta Llei, esdevingués perjudici al conreador, aquest estarà facultat per a fer abandó de la terra o per a fer ús del dret de revisió finit que sigui el primer any agrícola.

Quan per circumstàncies sobrevingudes, la continuació dels contractes regulats en aquesta Llei, esdevingués perjudicial al conreador, aquest estarà facultat per a fer abandó de la terra, finit que sigui l'any agrícola, o per a fer ús del dret de revisió, però haurà de notificar una o altra decisió abans dels sis mesos darrers de l'any.

Després de la primera tongada de sis anys, el conreador podrà donar per finit el contracte quan acabi l'any agrícola en curs, però haurà d'avisar-ho al propietari abans dels sis mesos darrers.

Art. 13. — Ni l'usufructuari sense consentiment del propietari, ni el marit sense el de la muller respecte a la tercera aportada en dot inestimada, ni els representants legals per sí sols, no poden atorgar contractes de conreu per més de sis anys. Els administradors judicials no poden atorgar contractes de conreu per més de dos anys.

Art. 11. — Els contractes de conreu, atorgats o que s'atorguin per fiduciari reservista comprador o carta de gràcia o empenyorament, o per altres titulars de domini o dret real amenaçat de revocació, si en produir-se aquesta no hagués finit el període corrent de sis anys, subsistirán amb el caràcter de prorrogats legalment a voluntat del conreador per tot el temps que resti del susdit termini i un any abans de finir aquest podran ésser objecte de la pròrroga que s'estableix en l'article 9 d'aquesta Llei.

Aquesta disposició és aplicable a les situacions jurídiques d'hereu a parent i posseïdor civil sempre que aquest i el conreador hagin obrat de bona fe.

Art. 15. — En acabar cada un dels tres primers períodes de sis anys, el propietari podrà donar per finit el contracte i reprendre la terra quan s'obligui a conrear-la directament ell o els seus descendents o afiliats de dret que facin vida comuna amb ell.

El propietari, cap de casa, només podrà fer ús d'aquest dret pel que toca a terres a les quals pugui atendre amb el treball propi i amb el dels seus ascendents i descendents directes, germans o afiliats de dret, de manera que si utilitza el treball de jornalero en proporció superior a la de la quarta part de la feina, s'entendrà que no compleix aquesta condició.

Aquesta facultat del propietari està condicionada:

a) Al requisit de notificar-ho al conreador un any abans del terme de duració del contracte o de la pròrroga en curs.

b) A conrear directament la terra per un terme no menor a sis anys.

c) A no reservar-se terres que agregades a les que per qualsevol altra circumstància ja conrei, tinguin una valor superior a la fixada en cada comarca per la Junta Arbitral corresponent i en tot cas, no superior a una valor de 60 mil pessetes.

d) A pagar les millores al conreador en la forma fixada en aquesta Llei, i, de més a més, una indemnització equivalent a una anualitat de renda per cada sis anys que porti de durada el contracte.

Art. 16. — L'arrendatari que, per haver fet ús el propietari del dret de reserva establert en l'article anterior, hagi estat privat de la terra abans arrendada, podrà tornar a la terra en les condicions que la tenia abans i amb els mateixos drets anteriorment adquirits en els casos següents:

a) Si el propietari que hagués reservat terra per a conrear-la directament no ho fes amb la forma i en el període de temps fixats en l'article anterior.

b) Si el dit propietari arrendés la finca a un tercer durant els sis anys de conreu obligatori.

c) Si el propietari deixés la terra improductiva en l'esmentat període.

d) Si el propietari vengués la terra abans d'acabar els sis anys obligatoris de conreu directe.

A la durada anterior del contracte així renovat seran afegits els anys durant els quals ha estat privat de l'arrendament de la terra.

Art. 17. — Els efectes dels contractes de conreu subsisteixen durant el terme pactat, continuat o legalment prorrogat, encara que la propietat de la terra sigui tramesa a títol universal o singular, lucratiu o oneros, o que s'hi constitueixi un dret real.

Art. 18. — El dret del conreador derivat dels contractes de conreu es transmet, per causa de mort, als seus hereus legítims o testamentaris si ho són els seus ascendents o descendents directes, la seva esposa o els seus afiliats de dret i els seus adquirents queden subrogats activament i passivament en la seva condició jurídica.

Els adquirents del dret per causa de mort podran donar per finit el contracte avisant per escrit al propietari, abans de transcórrer els tres mesos següents a la mort del causant, però hauran de continuar el conreu fins a l'acabament de l'any agrícola en curs.

Art. 19. — El dret del conreador, derivat d'un contracte de conreu no pot ésser embargat.

Els fruits pertanyents al conreador sols podran ésser embargats en la mesura que la llei permeti.

Art. 20. — En endavant queden suprimits els subarrendaments, i, en general, tot contracte de conreu que tingui per objecte el dret derivant d'un altre contracte d'igual naturalesa, però seran permesos els relatius a aprofitaments parcials del sproductes obtinguts, i que, per a millor benefici, exigeixin la intervenció d'altri.

Per excepció, el conreador, per velle-

sa o impossibilitat física, els representants legals dels seus hereus menors d'edat, i la vídua que hagi adquirit del marit el dret de conreu, podran subarrendar. Aquests subarrendaments sols subsistiran mentre concorrin les expressades circumstàncies en els respectius subarrendadors.

També s'exceptuaran de la prohibició els subarrendaments quan els arrendataris aportin a l'explotació de la finca arrendada el seu treball o una cinquena part del capital d'explotació.

Art. 21. — L'arrendament s'extingeix:

a) Pel termini fixat en el contracte quan no s'hagi usat del dret de pròrroga o no s'hagi prorrogat per la tàcita.

b) Per la resolució del contracte.

c) Per la pèrdua de la cosa arrendada.

Art. 22. — L'incompliment d'obligacions contractuals o legals del contracte de conreu, per un dels interessats donarà dret a l'altre a demanar la rescissió del contracte. El que hagi complert les obligacions legals o contractuals tindrà dret a demanar la indemnització dels danys i perjudicis soferts i la resolució del contracte, o sols aquella indemnització si renuncia a la resolució del contracte.

Si la Junta Arbitral que entengui del cas plantejat ateses les circumstàncies del fet o les personals de les parts contractants, considera que és preferible substituir la resolució del contracte per l'abonament dels danys i perjudicis causats els fixarà quantitativament.

Art. 23. — L'arrendador podrà desnonar judicialment l'arrendatari per alguna de les causes següents:

a) Per haver fet ús el propietari del dret de reserva en les condicions previstes en aquesta Llei.

b) Per manca de pagament de l'arrendament convingut en el contracte.

c) Per subarrendament atorgat per l'arrendatari fora dels casos previstos en l'article 20.

d) Per deixar de conrear la terra per abandonament de més d'un any, o per destinar-la a un ús que no sigui el de conreu.

Art. 24. — No s'entendrà com incompliment l'adopció pel conreador de noves fórmules, procediments o elements que tendeixin a intensificar o millorar la producció agrícola, sense minva de la fertilitat natural de la terra.

L'arrendatari podrà evitar el desnonament consignat en la taula del jutjat dintre dels vuit dies següents a la citació, l'arrendament endarrerit juntament amb l'import de les costes causades per la seva culpa fins al moment de la consignació.

El desnonament per les causes a), b) i c) de l'article anterior, es tramitarà per la jurisdicció ordinària seguint la Llei d'enjudiciament civil. El desnonament per la causa d) requerirà una resolució prèvia favorable de la Junta Arbitral del districte.

Art. 25. — En tot cas de resolució del contracte l'arrendatari tindrà dret a continuar a la finca fins l'acabament de l'any natural segons els usos i costums de la terra.

Art. 26. — En cas d'expropiació forçosa l'arrendatari que porti més de deu

anys a la finca tindrà dret a un terç del preu abonat a un propietari.

Art. 27. — En cas de pèrdua de la cosa arrendada, si és per causa de força major, la resolució del contracte no donarà dret a indemnització per cap de les dues parts. Però si la pèrdua fos per culpa o negligència d'una part, la que l'hagi causada haurà de respondre a l'altra pels danys i perjudicis soferts.

CAPITOL III

MILLORES

Art. 28. — Extingit per qualsevol causa el contracte de conreu en les seves pròrrogues, el conreador podrà reclamar al propietari l'abonament de les despeses necessàries i millores útils fetes per aquell en la terra, sempre que subsisteixin en deixar la finca.

S'entén per despeses necessàries les indispensables per a mantenir la finca en la mateixa forma en què es va contractar i les imposades per la Llei o organismes estatals dins els límits de la seva competència.

S'entén per útils les millores que causin augments en la producció o valor de la finca i no siguin d'ornamentació o comoditats per qui la disfruti.

La prova de les millores realitzades correspon sempre al que les reclami.

En cas de dubte envers de la naturalesa de la millora es sotmetrà a la resolució de la Junta Arbitral.

Art. 29. — Les millores útils podran realitzar-se per mutu acord. En cas de negativa del propietari, l'arrendatari haurà de proposar la realització a la Junta Arbitral, provant la conveniència de la millora i que aquesta escoltant el propietari o amb els assessoraments que estimi oportuns, acordarà o no la realització, autoritzant el conreador per a realitzar-les.

Art. 30. — Quan el propietari doni per finit el contracte o posi fi a les seves pròrrogues legals de conformitat amb aquesta Llei, el conreador no podrà reclamar l'abonament de les despeses i millores realitzades durant els dotze darrers mesos de la vigència del contracte de conreu.

Art. 31. — El propietari haurà d'abonar les millores reintegrant l'import de les inversions o aportacions fetes pel conreador o satisfent la quantitat representativa de l'increment produït en la valor de la terra en la part subsistent al moment de deixar-la el conreador.

Art. 32. — Per excepció si es tracta de reparacions extraordinàries, la necessitat de les quals hagués estat avisada al propietari oportunament, i que per no haver-les efectuat aquest, el conreador les hagués realitzades pel seu compte, podrà reclamar la quantitat esmerçada.

El propietari podrà exigir que el conreador es reemborsi del seu import, restituir.

Art. 33. — La rompuda de terres, les explanacions, plantacions, construccions i altres obres anàlogues efectuades pel conreador en compliment d'obligacions i altres obres anàlogues efectuades nades pel propietari si fa ús del dret de reserva de terres en la forma que li permet l'article 15 d'aquesta Llei.

Art. 34. — No seran abonables en cap cas al conreador les despeses necessàries ni les millores útils ni els treballs i obres a què fa referència l'article anterior que abandoni injustificadament el conreu de la terra.

Art. 35. — L'acció de millores haurà d'exercitar-la el conreador per pròpia iniciativa, o en defecte d'aquesta, per indicació de la Junta Arbitral, en el mateix judici en què es plantegi la resolució del contracte.

En cas d'expiració del contracte el conreador podrà exercitar la dita acció un cop donat l'avis que regula aquesta Llei.

Art. 36. — L'abonament de millores al conreador serà compensable amb les quantitats que aquest degui al propietari per danys o deteriorament de la terra de què en sigui responsable, o per preu no satisfet, sempre que hi concorrin els requisits exigits per a la compensació.

El conreador podrà retirar les millores útils que puguin separar-se sense detriment de la terra.

Art. 37. — El conreador haurà de permetre les millores necessàries o simplement d'embelliment i comoditat que vulgui fer el propietari.

Si no hi ha acord en la qualificació o en la valoració de les millores, la Junta Arbitral decidirà. Les útils donaran dret al propietari a reclamar de l'arrendador un augment de l'arrendament mai superior al 6 per cent de les despeses fetes.

Les millores d'embelliment donaran dret al conreador a la rebaixa de l'arrendament en la proporció que hagin perjudicat la producció de les finques.

CAPITOL IV

REVISIONS

Art. 38. — Els contractes de conreu agrícola subsistents en ésser promulgada aquesta Llei, o que d'ara endavant s'atorguin, quan per si mateixos o pel canvi de circumstàncies no resultin equitatius quant als avantatges econòmics que se'n derivin per als intressats, podran ésser sotmesos a revisió a instància del conreador o del propietari, amb subjecció a les normes establertes en els següents articles, al sol efecte de la reducció o augment del preu o de l'alteració de les prestacions o aportacions que hagin de fer respectivament els contractants, sense destruir les obligacions fonamentals del contracte.

Art. 39. — Les revisions establertes en l'article anterior hauran de demanar-se pel conreador o pel propietari a la Junta Arbitral i aquesta procedirà atenent a les següents normes:

1.ª El preu d'arrendament serà en principi equivalent als dos terços de la renda líquida assenyalada en el cadastre o avenc cadastral allí on estigui fet. El preu d'arrendament s'augmentarà o disminuirà en la quantitat que augmenti o disminueixi la renda líquida de la finca a conseqüència de disposicions legals, comprovacions administratives o resolucions anàlogues.

2.ª El preu d'arrendament on no hi hagi cadastre o avenc cadastral serà en principi equivalent als dos terços del promig de la producció de la terra deduïdes

les despeses d'explotació, tenint en compte els diferents tipus de producció i conreu i els usos i costums de cada comarca.

3.ª Per a fixar el preu just d'arrendament en cada cas la Junta Arbitral haurà de tenir en compte per augmentar o disminuir el que resulti de les normes anteriors les aportacions i prestacions que facin el propietari i el conreador, així com l'amortització de les plantacions i de les millores abonables a les parts contractuals.

Art. 40. — Una vegada fixat per la Junta Arbitral el preu d'arrendament, no podrà ésser demanada nova revisió fins haver transcorregut sis anys.

Art. 41. — Les Juntes Arbitrals formularan, acomodant-se a les normes fixades en l'article 39 i tenint presents els usos i costums de la comarca, uns contractes tipus de conreu que serviran de pauta a les revisions.

Art. 42. — Tots els contractes existents a la promulgació de la Llei s'hauran d'adaptar als contractes tipus i a les normes de la Llei.

Des del dia de la promulgació d'aquesta Llei s'obrirà un període de revisió general de preu durant el qual en la forma disposada en els articles precedents, les Juntes Arbitrals hauran de procedir a la revisió de preus de tots els contractes d'arrendament que no hagin estat revisats d'acord el propietari i conreador.

Des del dia de la promulgació d'aquesta Llei, fins al moment d'haver-se acceptat per les dues parts contractuals la revisió i en cas de desavinença mentre no sigui ferma la revisió, l'arrendatari pagarà a compte del preu d'arrendament del 50 per 100 del preu de l'arrendament o quota-part establertes amb anterioritat al 14 d'abril del 1931. Un cop aprovada la revisió, el propietari o el conreador, hauran de pagar a l'altra part la diferència entre el preu revisat i aquell 50 per 100 pagat a compte.

Als efectes dels acords de revisió s'aplicaran sols a l'any agrícola en curs en ésser iniciat i als successius mentre no quedin afectes a noves revisions.

Art. 43. — El conreador podrà reclamar la revisió al sol efecte d'obtenir una rebaixa proporcional del preu, quan per efecte d'accidents o calamitats extraordinàries, hagués disminuït en més de la tercera part la productivitat habitual de la terra o s'hagués perdut més de la tercera part dels fruits mentre aquests no s'haguessin posat normalment en resguard.

Aquestes revisions quedaran limitades a una rebaixa en el preu, proporcionada a la disminució de la producció habitual de la terra o a la pèrdua de fruits soferts.

No hi haurà dret a la reducció o condonació quan la collita o fruits perduts fossin susceptibles d'ésser assegurats.

Art. 44. — Quan durant un contracte de conreu desaparegui una part de la terra o sigui afectada d'expropiació forçosa i resulti d'impossible conreu o hagi de destinar-se a un altre conreu de molt inferior rendiment al previst en el contracte, o bé el propietari faci en la finca reparacions necessàries que provoquin una

disminució apreciable en la producció de la terra, el conreador podrà triar entre rescindir el contracte o acudir a la Junta Arbitral en sol·licitud d'una rebaixa proporcional de l'arrendament.

Art. 45. — El dret de revisió poden exercitar-lo l'arrendatari i el subarrendatari conjuntament o per separat, però en aquest cas caldrà notificar-ho a l'altre, per si vol comparèixer en el procediment, car la resolució obtinguda afectarà a ambdós.

CAPITOL V

DRET D'ADQUISICIO

Secció I

Dret d'adquisició en general

Art. 46. — El conreador de terres, a títol de contracte agrícola, té el dret d'adquisició del seu domini mitjançant l'abonament del seu valor al propietari i el compliment dels preceptes d'aquest Capítol. Aquest dret, és aïlladament irrenunciable i inalienable ni és susceptible de gravamen ni d'embargament, ni pot ésser exercit per creditors amb virtut d'acció subrogatòria i encara que és inscribible en el Registre de la Propietat no és indispensable la seva inscripció perquè tingui efectivitat.

Art. 47. — Per a l'exercici del dret d'adquisició, és necessària la concurrència conjunta dels requisits següents:

Primer. — Que es tracti de terra conreada en virtut de contracte d'explotació agrícola.

Segon. — Que els dits contractes s'hagin mantingut per un període de més de divuit anys, ja sigui per haver-se pactat una duració més gran, com per derivar-se així de vida normal de les terres a conrear, o per haver estat tàcitament continuats durant un període de més de divuit anys, contractes de menor durada.

Tercer. — Que la subsistència del conreu, base del dret d'adquisició, sigui pel treball directe del que vulgui fer ús d'aquest dret o pel dels seus ascendents, o descendents directes, cònjuges o aïllats de dret.

Quart. — Que el conreador estigui al corrent de pagament del preu en el moment d'exercitar el dret d'adquisició.

Cinquè. — Que les terres que pretingui adquirir el conreador, soles o sumades a les que ja posseís en propietat, no tinguin un valor en venda superior a 60 mil pessetes.

Sisè. — Que els contractes o les renovacions no s'hagin atorgat o consentit pels representants legals del propietari menor d'edat, incapaç o absent, o pel marit si es tracta de terra aportada en dot inestimat o parafernals administrats per ell.

Art. 48. — El dret d'adquisició s'estén a les edificacions i millores dominals que hi hagi a la terra adquirida, sempre que, segons el contracte de conreu, correspongui al seu ús al conreador.

Art. 49. — El propietari pot apartar del dret d'adquisició terres susceptibles d'ésser adquirides fins al límit màxim de la meitat del valor d'elles, el valor de les quals no excedeixi de 60.000 pessetes, encara que la dita meitat fos inferior a aquesta quantitat. Aquest dret de reserva per part del propietari està condicionat

al que disposen els articles 14 i 15 d'aquesta Llei.

Art. 50. — En els casos de subarrendament no prohibit per aquesta Llei, el dret d'adquisició correspon a l'arrendatari o subarrendatari que hagi conreat directament la terra durant els divuit anys darrers, directament o pel treball dels seus ascendents o descendents directes, germans o cònjuges.

Art. 51. — A falta d'acord entre les parts, la determinació del preu s'efectuarà de conformitat amb les regles següents:

a) El preu d'arrendament fixat per la Junta Arbitral d'acord amb el que disposa l'article 39 d'aquesta Llei es capitalitzarà al 6 per 100 i el resultat de la capitalització serà el preu just d'adquisició.

b) Si per no haver estat per una raó o altra fixat encara en diner el preu de l'arrendament, aquest es continuarà pagant per quota-part anual, es capitalitzarà al 6 per 100 l'equivalent en diner del terme mig satisfet amb fruits al darrer quinquenni i la valoració dels fruits es farà amb relació al preu mitjà que hagin obtingut en la localitat o mercat més proper durant el susdit quinquenni.

c) Es deduirà del preu just d'adquisició el valor de les càrregues que gravin les terres.

Art. 52. — La Junta Arbitral si el conreador ho demana, podrà concedir moratòria a la quota anual d'amortització quan s'hagi produït la pèrdua de més de la meitat de la collita normal de la finca objecte del contracte, a conseqüència de les calamitats previstes en l'art. 43 d'aquesta Llei.

La Junta Arbitral de districte fixarà al mateix temps la repartició en els anys successius de les quotes o parts de quotes ajornades.

Art. 53. — L'adquisició es formalitzarà sempre amb escriptura pública. Si el propietari no atorgués la corresponent escriptura en el termini que li haurà fixat la Junta Arbitral, el jutge l'atorgarà en judici en nom del rebel.

Art. 54. — Contra les resolucions de les Juntes Arbitrals de Districte en tot el que fa referència a l'exercici del dret d'adquisició sols hi cabrà el recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, contra la sentència del qual no es donarà cap altre recurs.

Art. 55. — El Consell Executiu de la Generalitat fixarà per Decret, del qual se'n donarà coneixement al Parlament, les normes d'adaptació dels principis d'aquesta Llei a les diferents situacions jurídiques en què es trobi la propietat de les terres afectes al dret d'adquisició, i la forma d'exercitar-se el dret d'adquisició quan no hi hagi acord entre les parts.

CAPITOL VI

EL CONTRACTE DE RABASSA MORTA

Art. 56. — Els contractes de conreu que tinguin caràcter emfitèutic temporal, com els de rabassa morta i altres d'igual condició jurídica, en virtut dels quals el propietari d'un terreny el cedeix a una persona per a l'explotació agrícola, quedant aquesta obligada a rompre'l i plantar-lo o sembrar-lo a expenses seves, abonant al propietari un cens o quota-part

anual en concepte de preu, seran considerats com censos emfitèutics redimibles a voluntat del conreador i segons les normes d'aquesta Llei, qualsevol que sigui la denominació i terminis assenyalats en el contracte.

Art. 57. — A manca de conveni entre les parts la determinació del preu de redempció el fixarà la Comissió arbitral atenent-se al valor de la finca en el moment d'establir-se la rabassa.

En defecte d'aquesta dada, al valor assenyalat en l'avenç cadastral. I si aquest no existís, al valor assenyalat en l'amillament anterior a l'any 1930.

Capitalitzant, en tots els casos, el líquid imponible al 4 per 100, se sumarà o restarà al capital estimat:

a) A favor del propietari la quantitat corresponent a l'auxili econòmic (jornals, plantes o diners), excepcionalment bestrets al rabassar per tal de plantar la rabassa o replantar-la.

b) A favor del rabasser el dret d'entrada pagat a l'establiment de la rabassa, si en pagà.

Art. 58. — El just preu que resulti d'aplicar les normes de l'article anterior, l'arrendatari el podrà pagar en una sola vegada o en quinze terminis anuals a pagament d'interessos al 6 per 100 per les quantitats degudes i no pagades, com es fa en les vendes a pagament ajornat.

Després de pagar el primer termini anual l'arrendador podrà inscriure el seu dret en el registre de la propietat per anotació preventiva que es cancel·larà quan s'hagi pagat el darrer termini, per a convertir-se en inscripció definitiva.

Art. 59. — Durant el temps en què el rabasser no faci ús del dret de redempció i continui subjecte al pagament del cens o quota-part podrà acollir-se al procediment de revisió establert per aquesta Llei en l'article 39 i següents referents als contractes d'arrendament.

CAPITOL VII

DRETS DE TALLTEIG, RETRACTE I RESCAT

Art. 60. — En les alienacions de terres subjectes a contractes, el conreador tindrà el dret de prelatió i el de retracte de la terra objecte de l'alienació excepte en els casos següents:

Primer. — Quan l'alienació sigui feta a favor del propietari d'una part indivisa.

Segon. — En cas d'alienació a favor d'un fill adoptiu de dret del propietari, o dels descendents d'aquest, sempre que l'adoptat visqui en companyia de l'adoptant.

Tercer. — Quan la terra hagi estat aportada en dot inestimat.

Quart. — Quan l'alienació no ha estat feta a títol oneros.

Cinquè. — En les permutes o en les retrovendes, o en les transaccions mentre no intervé diner, o intervenint-hi el que es lliura no equival al just preu de la cosa, o en les alienacions en les quals no sigui possible una subrogació exacta del conreador en les condicions substancials pactades en el contracte d'alienació.

Sisè. — En els casos d'expropiació forçosa per causa d'utilitat pública.

Aquest retracte prevaldrà a tots els altres retractes legals.

Art. 61. — Quan es tracti d'alienacions afectes al dret expressat en l'article anterior, si el propietari notifica al conreador la seva decisió d'alienar, i li expressa el preu definitiu ofert o el que pretengui, aquest, dins del termini de trenta dies següents als de l'avís, podrà fer ús del dret de tantegi, pagant o consignant el preu.

Art. 62. — Si el propietari no donés l'avís preceptuat en l'article anterior, o atorgués alienació a favor de tercer abans de trenta dies, o després de finit aquest termini hienés per preu o condicions substancials diferents de les comunicades al conreador, aquest podrà exercitar el retracte, dins els trenta dies naturals següents a l'assentament d'inscripció de l'alienació en el Registre de la Propietat, o des que hagi tingut coneixement de la venda.

Art. 63. — Realitzat el dret d'adquisició per part del conreador, el propietari tindrà el dret de retracte legal durant els dos anys següents en totes les alienacions que no siguin de les exceptuades en l'article 60.

Art. 64. — Les accions derivades dels drets regulats en aquest article hauran d'exercitar-se davant la jurisdicció ordinària i pels tràmits dels incidents.

CAPITOL VIII

CONTRACTE D'APARCERIA

Art. 65. — Els contractes de conreu seran d'aparceria, quan ho expressin així nominativament els contractants, sempre que el propietari porti a més de la terra una quarta part o més del capital d'explotació.

Art. 66. — Els contractants fixaran en el contracte l'import del 25 per 100 del capital d'explotació i determinaran la mena de les aportacions del propietari i valoraran cada una d'elles. També es puntualitzarà en el contracte la proporció en què s'hauran de partir entre els contractants els productes de l'explotació agrícola.

Art. 67. — Si una de les dues parts ho demana la Junta arbitral de Districte podrà procedir a la revisió extraordinària del contracte d'aparceria per una sola vegada un any després d'haver entrat en execució al sol efecte d'esmenar els errors que hagin observat i d'evitar les condicions que resultin abusives o lesionades. Si una de les parts no accepta la reforma del contracte feta per la Junta arbitral de Districte podrà rescindir-lo en el termini de l'any natural en el qual s'hagi fet la revisió. Fora d'aquesta revisió extraordinària no es podrà demanar la revisió de les valoracions fetes segons l'article, només que una vegada cada sis anys.

Art. 68. — La Junta arbitral de Districte sempre que ho demani un nombre de propietaris o arrendataris de la comarca no inferior a 20 podrà requerir als que hagin fet un contracte d'aparceria perquè posin de manifest el contracte i detallin les aportacions fetes pel propietari i per l'arrendatari i si considera que el contracte no és d'aparceria ho declararà així i obligarà a les dues parts contractants a adaptar-se a les condicions que aquesta llei estableix per als contractes d'arrendament.

Art. 69. — En els casos de revisió feta per la Junta arbitral de Districte segons articles anteriors es consideraran aportacions del propietari totes les que faci sense estar-hi obligat per altres articles d'aquesta llei, com ara subministre d'aigua de regadiu, jornals fets pel propietari o pagats per ell, l'amortització de les plantacions fetes pel propietari, els edificis i construccions, les instal·lacions mecàniques, els avançaments en metall·l·c o en gra de sembradura, adobs, remeis, entreteniments de carrcs i els altres per l'estil. Les amortitzacions de les plantacions no podran pactar-se per menys de deu anys ni per un temps més llarg que la durada normal de la planta.

Art. 70. — En tot moment el conreador podrà denunciar el contracte d'aparceria per acollir-se a les condicions generals d'arrendament que estableix aquesta llei; venint obligades ambdues parts a la liquidació de les condicions que havien fet possible el contracte, en el termini màxim que determini la Comissió Arbitral.

L'adaptació del nou contracte tindrà efecte passat l'any agrícola en curs i en moment no serà motiu de resolució judicial.

Art. 71. — Es considerarà com a falta de pagament i podrà ésser causa de rescissió del contracte d'aparceria la deslleialtat amb frau contra el propietari en el lliurament dels productes de la terra, quan així ho declari la Junta Arbitral de Districte.

CAPITOL IX

JUNTES ARBITRALS

Art. 72. — En cada cap de Districte el Govern de la Generalitat organitzarà una Junta Arbitral que coneixerà privativament totes les qüestions que resultin de l'aplicació o interpretació d'aquesta Llei. Excepcionalment quan ho determini el Govern de la Generalitat una Junta Arbitral podrà estendre la seva jurisdicció a un o més partits judicials limítrofes.

Art. 73. — Cada Junta Arbitral es compondrà d'un president, quatre vocals i quatre suplents. Actuarà de Secretari, a falta de designació especial, el que ho sigui del Jutjat de Primera Instància.

Art. 74. — La Generalitat constituirà un Cos de Funcionaris Lletrats nomenats per oposició o concurs entre els quals

seran elegits els Presidents de les Juntes Arbitrals.

Art. 75. — En el Decret de la Generalitat que ordenarà la constitució d'una Junta Arbitral s'obrirà un període de quinze dies, durant els qual els propietaris i els conreadors podran inscriure's en els Ajuntaments respectius per a la formació dels censos dels dos estaments de la jurisdicció territorial.

Art. 76. — Aprovats els censos de cada un dels dos estaments en la forma que determinarà el Reglament, la Generalitat convocarà eleccions entre els inscrits per al nomenament dels Vocals i Suplents de la Junta, la meitat per cada un dels dos estaments. Seran elegibles els que reuneixin les circumstàncies d'idoneïtat, següents:

Primera. — Saber llegir i escriure.

Segona. — Tenir plena capacitat civil.

Tercera. — Resóir en el territori jurisdiccional respectiu en ésser designats, i durant els dos anys anteriors.

Quarta. — No haver estat condemnat per delictes comuns.

Art. 77. — El càrrec de Membre de la Junta Arbitral és obligatori i no durarà més de dos anys.

Només podran excusar-se'n els designats per justa causa, apreciada pel President de la Junta.

El Membre que degudament convocat no acudi a exercir les seves funcions, sense causa justificada, podrà ésser sancionat pel President amb una multa de 10 a 50 pessetes.

Art. 78. — El càrrec de Membre de la Junta és gratuït. Però els conreadors tindran dret que se'ls abonin les despeses de viatge i estada, i els jornals que deixin de percebre.

Art. 79. — El Govern de la Generalitat podrà acordar la suspensió o la supressió d'una o més de les Juntes Arbitrals, per causa que estimi justificada, donant-se compte al Parlament.

Art. 80. — La competència de les Juntes Arbitrals en el coneixement de les qüestions en què entenen segons aquesta Llei, es determinarà exclusivament, per la situació de les terres objecte del contracte de conreu.

La incompetència de la Junta haurà de declarar-la d'ofici el President, quan procedeixi.

Si no ho fa, i és estimada definitivament la incompetència pel Tribunal de

Cassació en resoldre l'apel·lació se li podran imposar les costes.

Art. 81. — Per a prendre acord es requerirà la presència del President i un dels Membres, almenys, dels designats per cada estament.

Els acords es prendran per majoria. El President tindrà vot de qualitat en els empats.

Art. 82. — Les Juntes arbitrals en qualsevol moment de la tramitació podran invitats els interessats a l'avenença.

També procurran indicar-los qualsevol falta o omisió soferta en el plantejament i defensa de les qüestions per tal que puguin subsanar-les.

Art. 83. — Un cop acabat el judici arbitral, que no podrà durar més de 90 dies, la Comissió, en el judici dictat dintre d'aquell termini haurà de resoldre totes les qüestions plantejades.

Art. 84. — Contra els laudes de les Comissions arbitrals hi cabrà apel·lació davant del Tribunal de Cassació de Catalunya, sense cap altre recurs.

Art. 85. — El recurs d'apel·lació haurà d'interposar-se davant del President de la Junta, dintre els deu dies següents al de la notificació del laude, expressant, en forma concreta, les al·legacions que s'estimin procedents.

D'aquest escrit es donarà vista a la part apel·lada, la qual podrà rebatre'l dins el termini de deu dies.

Transcorregut aquest termini s'elevaran els autos al Tribunal de Cassació de Catalunya.

Art. 86. — La Sala corresponent del Tribunal de Cassació, dintre el termini de 90 dies, podrà acordar la pràctica de proves i la celebració d'una comparexença i després d'aquests tràmits dintre el termini expressat dictarà les resolucions definitives.

Les resolucions del Tribunal de Cassació de Catalunya, seran executives per tots els procediments establerts en les Lleis processals vigents.

Art. 87. — Per a formular els contractes tipus de conreu comarcal, com es disposa en aquesta Llei, les Juntes arbitrals de Districte es constituiran juntament amb els vocals-suplents i funcionaran assistides dels elements de caràcter tècnic que el Govern de la Generalitat cregui oportú designar.

Palau del Parlament, 8 de novembre del 1933. — El President, *Pere Cerezo*. — El Secretari, *Enric Canturri*.

Propaganda electoral

DIA 13, DISSABTE

Mítting a Tossa de Mar, a les 6 de la tarda, mítting a Lloret de Mar, a les 8 de la tarda, mítting a Blanes, a per Pascual, Serra i Moret, Marial i Francesca Vergés.

Mítting a Palamós, a les 9'30, per Camps i Arboix, Pascual, Fàbrega, Serra i Moret, Marial i Francesca Vergés.

Mítting a Cassà de la Selva a les set de la tarda, les nou de la nit, per Arnau, Bancellis, i Santaló.

Mítting a Salt, a les 8, per Ballesta, Cerezo, Mascort i Sagrera.

Mítting a Bescanó, a les 8, per Roch, Sardà, Dalmau i Sagrera.

Mítting a Anglès a les 9, per Morillo, Balaguer, Claret, Ballesta i Sagrera.

Mítting a Amer a les 9, per Sardà, Dalmau, Morillo, Claret i Mascort.

Durant els dies 13 a 18, míttings i conferències llei contractes de conreu als pobles del districte d'Olot, per Llongarriu, Casanovas, Calm, Iglesias, Dot.

Durant els dies de la setmana 13 a 18, míttings per pobles del districte de Puigcerdà, per Casademont i Blasi.

Míttings per pobles del districte de Figueres, per Joan Casanovas i J. Puig Pujadas.

Heus ací dues dates que en la Història del nostre Poble i en els altres que constitueixen la gran família Ibèrica, pesaran amb una força incontenible per damunt de tots els fets històrics, per la valor humaníssima, cívica, social, d'evolució edificant, reconstructiva del nostre País, renovadora, vivificadora dels cors i dels esperits, fresadora d'una nova etapa, que assenjala un horitzó brillant de Justícia igualitaria que paulatinament, però a pas segur anirà dignificant-nos a tots, pel sentit de perfeccionament, d'emancipació i de redempció que en tota l'escala ciutadana, abolirà definitivament totes les castes i privilegis, per fer-nos a tots més germans, més lliures, més humans.

La primera d'aquestes dues jornades glòries, imprimí al Poble una potencialitat màxima que durant segles anteriors havia sigut nul·la, ofegada per l'opresió d'unes tiranies, absolutes, despòtiques, criminals, a les que logrà bandejar per sempre més, amb una gesta exemplar en la Història de tots els pobles del Món, valent-se del Sufragi Universal.

I el ressorgiment del Poble amb un nou esclat de vida feu florir entre nosaltres un nou ambient a l'empar d'un nou Règim, que'ns restitueix el que de Dret ens perteneixia als catalans; que espolsa les arnes de terres de Castella i altres indrets d'Espanya; que fa que l'obrer vagi conquerint ço que li perteneix; que el pagès trenqui les cadenes de l'esclavatge; que nostres dones adquireixin el reconeixement de ciutadania com els homes; que els nostres fills no hagin de servir de cap de turc en guerres fratricides, per ambicions i egoïsmes d'interessos particulars dels opressors; que les Escoles sorgeixin arreu com una collita ufanosa, en camps que s'havien mantingut estèrils per conveniències dels cors de l'Estat; que l'Economia del País anèmica i malaltica pel lladronici en temps passats, entri en franca i saludable convalescència; que la llibertat de pensament, que 'l dret d'associació, i el respecte comú a la consciència de l'infant i de l'home sigui un fet real; que la raó sigui emparada per la Justícia; que la vida ens somrigui a tots per igual cada dia més i que poc a poc anem fent via, esbroçant el camí dels nostres fills, cap a la Terra de Promissió tan somniada, tan cobejada per totes les generacions.

I fou la sobirania del Poble, la que en aqueall diada de festa pel scors espanyols, assentà aquesta primera fita, d'avençada en la vida social de casa nostra, bandejant tota la barreja de feudes directes i indirectes, que fins en aquells moments havia suportat anys i anys amants d'una Tradició criminal i sanguinària, d'uns poders religiosos i militars convertits en mercenaris ambiciosos imposadors d'un clericalisme i un militarisme fe-

llores i vils, d'un capitalisme anorreador de l'esclavatge més brutal, innoble i ruí...

Serà en la segona d'aquestes dates incomparables d'emagestuositat i grandesa humana que la mateixa Sobirania del Poble, afermarà per sempre més totes les redempcions conquerides en aquests dos anys i mig de República, d'Esquerranisme i Socialisme, fent que també en els Comicis per mitjà del Sufragi, surti victoriosa novament llur voluntat, donant un altre pas avant, donant un altre cop de gràcia a tot aquell passat oprobios, ple d'ignomínia, que ja no tornarà mai més per bé de tots.

I serà aquesta vegada amb el Vot de la dona, que tota la Reacció, el Cavernisme, el Sadisme, la Farsa, la Brutalitat, l'Incivilitat, el Privilegi i la Barroeria Despòtica, encarnats en les Dretes, en la Lliga i els defensors d'egoïsmes i ambicions, seran vençuts per sempre més, per la salvació del nostre País.

Si el 14 d'abril del 1931, fou la jornada dignificadora que ens portà la República, el 19 de novembre de 1933, serà el fet definitiu que assegurarà el pervindre esplendorós de la raça Ibèrica.

Res hi pot el diner embrutidor, corruptor, que és l'arma dels dèspotès. Res hi pot l'insídia, la rastreria, la coacció, les falses promeses i totes les més baixes conxorxes entre tot el que encarna un passat paorós. El Partit d'Esquerra Republicana, sorgirà de les Urnes Electorals amb una potencialitat més segura i ferma que mai per seguir la seva obra edificant.

Res hi podran els pertorbadors, els destructors, els derrotistes, els confusionistes. La República està assegurada i la Victòria esclatant que assolirem arreu, serà la Victòria del Poble, la Unica, la lleial, la verdadera que batega a l'unísson de les multituds, la que defensarà, crearà, redimirà en el demà proper, els Destins del País, fent que dongui la pauta als demés pobles del Món per arribar tots junts a donar-nos les mans, per ballar tots plegats aquella Sardana de germanor que com deia e lgran Maragall, "és la dansa més bella de totes les dances que's fan i es desfan".

Visca la República! Visca Catalunya!

ARTEMI CASANOVAS

J. BALAGUER TORT

ADVOCAT

Progrès, 12 - 1.er - 1.^a

Telèf. 153   Girona

S'apropa una gran batalla: la batalla electoral. D'aquesta batalla en depèn la salut de la República i de la democràcia. Un exèrcit lluita per a instaurar el règim caigut; l'altre per la novetat, per les llibertats, per la República.

Els generals dels exèrcits estan disposats a donar el do de pit amb tal de sortir-ne amb la victòria. El de la Lliga Catalana, F. Cambó, és aqueq que es venia la d'gnitat per unes casaques de ministre, és aquell que contemplava impàvid quan el sobrers queien pels carrers occits per la llei de fugues, quan a cada xamfrà els esperava la mort a mans dels pistolers de la banda de M. Anido i Arlegui; és aquell que anava de bracet amb el Borbó i que escopia quan passava un obrer. Ara té a les seves ordres un exèrcit de magnats, de terratinents, de monárqucs i reaccionaris, els mateixos que feien víctimes als treballadors de totes les ignomínies, de totes les vexacions, que no respectaven els cabells blancs quan condemnaven a un obrer al pacte de la fam, aquells que negaren el dret de ciutadania i que per ells un obrer era un esclau. Avui es preparen per anar a la lluita armats de pistoles i armes de tota mena disposats a sembrar el terror, però no podran contra la democràcia. En canvi, l'altre exèrcit, el de l'Esquerra Republicana de Catalunya va a la lluita electoral sense altr arma que el sufragi. Hi va amb els obrers, amb les obreres, amb tots els explotats, amb tots els que tenen l'ànima freturosa d'emancipació i guanyarà, guanyarà perquè és el noble, perquè és el poble el que ho demana, i és el poble, el poble treballador el que defensarà totes les llibertats que li ha donat la República i que a les ordres del cabell Francosc Macià, acuell home que no claudica davant l'exili, que retornà les llibertats a Catalunya i que el dia 19—amb nosaltres— restarà aixafada, per no refer-se mai més la reacció.

No dubtis, obrer, a Catalunya, sols l'Esquerra representa la República i és a la República que deus totes les millores que disfrutes. Les has de defensar.

Per la República!

Per Catalunya!

Per la Llibertat!

volució!

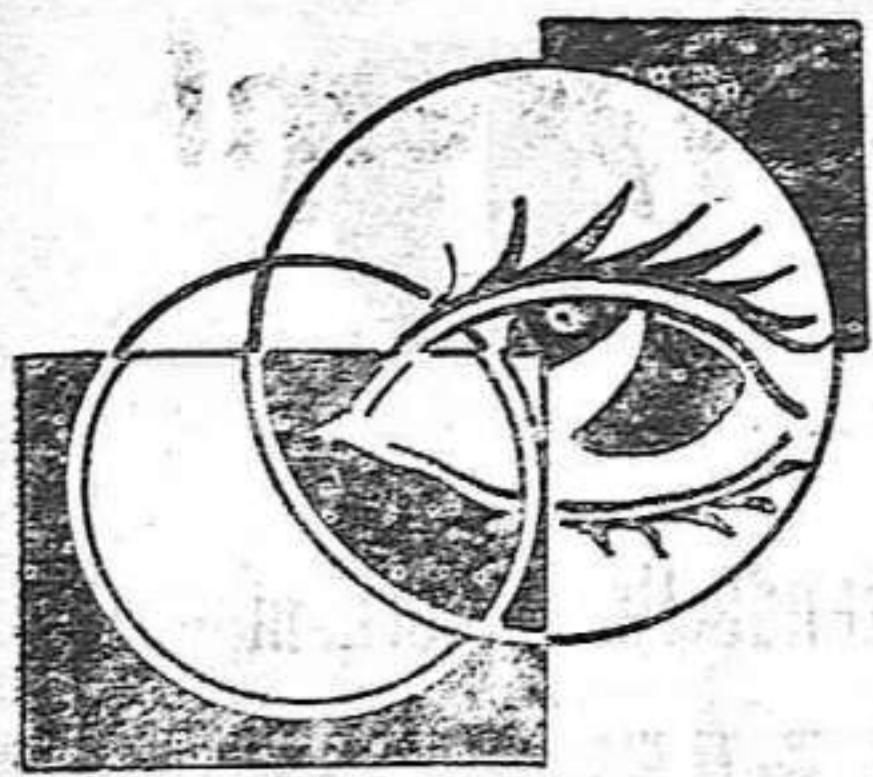
Pels nostres drets i perquè segueixi la República Treballadors del camp i de la ciutat: Votau l'Esquerra Republicana de Catalunya!

PERE LLONGARRIU

Treballador del camp

OCASIÓ

Piano elèctric, bon estat, que val tretze mil pessetes, es ven a preu de ganga. — Raó: Cafè Colonial, Caldes de Malavella.

ESPIELL

Lliga Catalana, ha publicat un manifest adreçat als electors. En ell, els correligionaris del malabarista Francisquet Cambó, exposen tot un programa de realitzacions. Un programa sucós a més esser-ho. Fixeu-vos-hi: Restauració de la monarquia per a que puguni tornar a un primer pla de la política, l'home de la Chade i l'home de l'emprestit Morgan; Adquisició d'un estoc considerable de casaques de ministre; llençar per la borda la Constitució actual que permet als catalans la "ridiculesa" de tenir un Parlament i poder usar la llengua pròpia, en totes les activitats ciutadanes, i elaborar junt amb els "generosos" protectors de la terra catalana, senyors Gil Robles, Martínez de Velasco, Royo Villanova, Abilio Calderón, Algòra, etc., etc., una altra Constitució que veïllant per la "dignidaz ultrajada" dels catalans, els faci "hablar en cristiano".

Que això no ho diu el manifest? Està clar que ho diu! Llegiu entre ratlles i ho podreu veure, com podreu veure també que diu que per assegurar el benestar de l'obrer, la gent del "seny" i de l'"ordre" tornaran a posar en circulació les escopetes llampants del soment ciutadà.

***

Es sapigut de tothom que Lliga Catalana és el partit dels tècnics i de les capacitats, i el seu tecnicisme i extraordinària capacitat, és tal, que els permet conjuminar una candidatura d'una tan magnífica buidor, que hom queda perplex, i no pot capir com és possi-

ble que es pugui fer passar per bona, una mercaderia tan averiada, i després diran!...

***

Mítng a l'Olimpia. Exposició de patums. Les patums rànries de la Lliga catalana: Cambó, Ventosa, Rahola, Abadal, Duran i Ventosa...

Figures decoratives per un museu d'antiqüitats.

Parlen, parlen. Però el poble no els escolta. El poble està capficat aprenent de memòria aquells versos de l'immortal Zorrilla, que recitarà el dia 19:

Alzaos fantasmas vanos
y os volveré con mis manos
en vuestros lechos de piedra.

EXPRES-BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Telèf. 119

Begudes de les millors marques

Ressopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del 1er d'octubre al 30 d'abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes

rebutades diàriament a les 5 tarda.

Ortopèdia Dr. Roca

IRRIGADORS COMPLETOS DES DE 2'50 pts.

BRAGUERS - PERFUMERIA

PRIMER CENTRE D'ESPECÍFICS

ÉS LA

Farmàcia Doctor Roca i Fill

LA CREU ROJA - Telèfon, 135 - Plaça de l'Oli - GIRONA

La més antiga. — La més ben assortida. — La que ven els articles a preus més econòmics.

Esmolament de Navalles a la perfecció

VENDES DE TOTA CLASSE D'ARTICLES PROPIS PER BARBERIA. — GAVINETERIA FINA. GRAN ASSORTIT EN PERFUMERIA.

JOSEP SERRA

Argenteria, 10 - GIRONA

Comerciants agriculters

Abans de fer vostres compres a neu a visitar el nou Magatzem de grans i pinsos Enèrgic

— de —

Jacint Codina

No deixeu de fer una prova de els aliments concentrats Enèrgic, per Vaques, Vedelles, Porcs, Gallines i altre bestiar de corral. PRODUCTE NACIONAL AMB PATENI I MARCA REGISTRADA

Pas eig de Blai, n.º 31 **OLOT** Telèfon, n.º 113
Casa central: VIC Rbia. Deballades, n.º 15 - Tel. n.º 192

Societat ANÓNIMA DE TRANSPORTES OLOT

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l' **Agència Arias**

PASSEIG DEL BORN, N.º 13

Telèfon, 13354

Es garanteig un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: **ANÓNIMA DE TRANSPORTES**

(Carrer Antoni Llopi) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa. 7

(ABANS «CASA SINGLA»)

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de **Petita Velocitat** que limita el temps en el trajecte a dos dies.

Cooperació

de Fundició

de ferro i metalls

OLOT

Carretera de Girona, 21

Treball esmerat i
preus mòdics.

FONDA DE
RAMON ROVIRA

TELÈFON. 330

Ronda Dr. Robert, núm. 43
GIRONA

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL
FUMISTERIA

Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris

de

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13 - GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS

UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats
terapèutiques garantides.

Plaça de les Castanyes · GIRONA · Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

BICICLETES

Triomf de la gran marca

ORBEA

al comptat i a terminis des de 5 ptes. setmana

Carrer Olivo, 8 (davant camp d'Esports)

- GIRONA

ORBEA

SUCRES
EMPAQUETATS

Girona

TELÈFON, 321

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO

"FADA"

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA

OBJECTES PER A REGALS

LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
RAHOLA
Girona

CALÇATS
MALARET

Vendes a l'engròs i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5

GIRONA